

چگونه با مدیریت تنگه هرمز می توان به نظم جدیدی دست یافت؟

کارت ایرانی تنگه هرمز بالاخره روشد

اثر مدیریت هوشمندانه تنگه هرمز از بازارهای مالی عبور کرده و به سیاست‌های اجرایی رسیده است

سیدمجتبی هاشمی

پیش از آنکه جنگ حتی به هفته دوم برسد، یک واقعیت میدانی در حال خودنمایی است. در دفاع مقدس سسوم، علاوه بر دنبال کردن اخبار اصابت موشک‌های جمهوری اسلامی ایران و پدافند قهرمانانه سربازان میهن ایران اسلامی، پیگیری یک پدیده بیش از هر چیزی مورد توجه دنبال کنندگان اخبار اقتصاد و جنگ قرار گرفته است. مدیریت تنگه هرمز، به مثابه گیم‌چنجر (یا تغییر دهنده بازی)، توسط نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، کارتی است که برای اولین بار در نبرد با دشمن مورد استفاده قرار گرفته شده است. اکنون ایران در این میدان، یک گلوگاه دارد که به اندازه یک اتلاف هزینه‌ساز است. این تنگه همیشه شماره یک گلوگاه انرژی جهان بوده، اما این نخستین بار است که عملاً مسدود شده و هنوز راهی برای باز کردنش پیدا نشده است.

در همین چند روز، تأسیسات انرژی هدف حمله مستقیم قرار گرفته‌اند، تولید در بخش‌هایی از منطقه کاهش یافته، قطر فورس مازور صادرات LNG اعلام کرده و دولت‌هایی در آسیا و اروپا به اقدام‌های اضطراری برای صرفه‌جویی سوخت و برق رو آورده‌اند. این رخداد حامل یک پیام واحد است. وقتی گلوگاه بسته می‌شود، بازار صرفاً در گرو قیمت‌گذاری نفت نخواهد نشست و همه‌چیز تغییر می‌کند. با این وجود، ایران با این کارت گیم‌چنجر خود، چگونه می‌تواند در اقتصاد جنگ، معادله طرف مقابل را از ادعای پیروزی نظامی به شکست وپزه اقتصاد تبدیل کند؟

شعاعی کلی اقتصاد تنگه هرمز

تنگه هرمز از نظر جغرافیا یک نوار باریک آب میان ایران و امارات است. این تنگه ستون فقرات جریان انرژی و مشتقات آن است. در حال حاضر بیش از ۲۰ درصد نفت جهان و حدود ۴۰ درصد گاز طبیعی مایع در یابرد از این مسیر عبور می‌کند و علاوه بر آن، حدود ۳۰ درصد کود شیمیایی در یابرد و سهم رو به رشدی از ترافیک کانتینری نیز وابسته به همین آبراه است.

البته اهمیت هرمز فقط در حجم عبور نیست. ایسن تنگه به نوعی جایگزین مؤثر و قابل اتکایی ندارد. سایمون جانسون، اقتصاددان MIT و برنده نوبل اقتصاد ۲۰۲۴، تصریح می‌کند که عبور روزانه حدود ۲۰ میلیون بشکه نفت به نحوی است که در جهان بستر دیگری وجود ندارد که بتواند این شکاف را به شکل بادوام پر کند. این جمله، به زبانی ساده یعنی قیمت‌ها اگر در حال رکورد زدن باشند، دلپیش صرفاً هیجان نیست؛ دلپیش این است که بازار می‌فهمد جایگزین فوری در مقیاس ۲۰ میلیون بشکه وجود ندارد. همین نگاه است که موریس اوبستفلا، اقتصاددان ارشد پیشین صندوق بین‌المللی پول را به جمع‌بندی تلخ ریسانده است. به گفته اوبستفلا، سناریوی کابوس‌وار بازدارنده برای امریکا همین بود که ایران هرمز را ببندد و اکنون جهان داخل همان سناریو قرار گرفته است.

در نتیجه، هرمز را باید به عنوان ابزار سنجش قدرت اقتصادی در جنگ دید. وقتی گفته می‌شود تنگه ۳۳ کیلومتری هرمز مهم‌ترین نقطه آسیب‌پذیری در شبکه گلوگاه‌های انرژی جهان است، منظور صرفاً انرژی نیست، منظور شبکه‌ای از زنجیره‌های تأمین است که هر کدام به دیگری قلاب شده‌اند. این همان چیزی است که تامپسون در بررسی‌هایش روی آن مکتب می‌کند. در این نقطه، داستان فقط نفت نیست، داستان چیزهایی است که نفت به آن تبدیل می‌شود.

پیدا شد

شوگ انرژی و دومینوی تورم جهانی

با رسیدن قیمت نفت به مرز ۹۰ دلار در گام‌های نخست، قیمت

بنزین در ایالات متحده با جهشی ۱۰ درصدی به طور میانگین به ۳/۳۲ دلار در هر گالن رسید. اما این تازه آغاز ماجرا بود. این موج تورمی به سرعت از اقیانوس اطلس عبور کرد و به اروپا رسید؛ به ۶۰ سنت در المان، قیمت بنزین به بالاترین سطح خود در ماه‌های اخیر دست یافت و تنها در عرض یک ماه، میانگین قیمت هر لیتر بنزین جهشی ۱۲ درصدی را تجربه کرد. بر کردن یک پاک استاندارد ۵۰ لیتری، حالا بنز ۹ تا ۹ یورو بیشتر از گذشته برای یک شهروند آلمانی هزینه در بر دارد. وضعیت در امریکانیز به نقطه جوش اجتماعی نزدیک شده است؛ گزارش‌های میدانی نشان می‌دهد که یک‌راننده تاکسی در ایالت کالیفرنیا اکنون مجبور است درآمد خالص سه روز کار کامل خود را صرفاً برای تأمین سوخت خودرویش هزینه کند. این اعداد، فراتر از آمار اقتصادی، نشانه‌هایی هشداردهنده از یک بحران قریب‌الوقوع اجتماعی در غرب در صورت تداوم و ادامه‌دار بودن جنگ با ایران است.

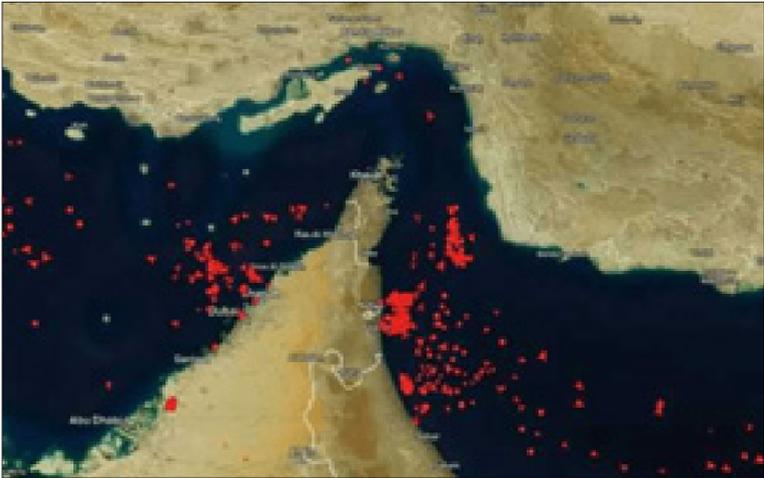
تنگه هرمز پاشنه آشیل زنجیره تأمین جهانی
دلایل اصلی ناتوانی غرب در مهار این موج تورمی، وابستگی ساختاری اقتصاد جهانی به یک شاهراه حیاتی است به نام تنگه هرمز. انسداد یا حتی اختلال در عبور و مرور امن از این آبراهه، کل معادلات انرژی جهان را به هم می‌ریزد.

تحلیل‌های منتشر شده در روزنامه نیویورک تایمز به صراحت پرده از یک واقعیت تلخ برای کاخ سفید برداشتند. دولت امریکا در یک خطای محاسباتی فاحش، واکنش اقتصادی ایران را به شدت دست کم گرفته بود. استراتژیست‌های واشینگتن گمان می‌کردند تقابل محدود به حوزه‌های نظامی و نیابتی خواهد بود، اما استراتژی استفاده از تنگه هرمز به عنوان اهرم فشار اقتصادی، غرب را کاملاً غافلگیر کرد.

برآوردهای موسسه معتبر وود مکنزلی ابعاد این فاجعه را به روشنی تصویر می‌کند. بر اساس گزارش این نهاد، با تشدید بحران در تنگه هرمز، روزانه حدود ۱۵ میلیون بشکه نفت از دسترسی بازار جهانی خارج می‌شود. وود مکنزلی پیش‌بینی کرده است که در صورت تداوم این وضعیت، قیمت نفت به راحتی مرز ۱۵۰ دلار در هر بشکه را خواهد شکست و در صورت انسداد کامل یا درگیری گسترده، سناریوی نفت ۲۰۰ دلاری کاملاً محتمل و عملیاتی خواهد بود.

اقتصادی

سرویس اقتصادی ۶۰۰۲۳۲۰۸۸۵

قفل شدن مبادلات نفت، اوره و کود و اثرپذیری اقتصاد کلان جهانی از محل آن

در زمینه اقتصادی، یکی از مهم‌ترین اجزای یک چرخه، مصرف‌کنندگان هستند. در واقع مردم نفت مصرف نمی‌کنند، مردم بنزین، دیزل و سوخت جت مصرف می‌کنند. به همین خاطر، مصرف نفت به تنهایی اهمیت ندارد بلکه واسطه‌گری نفت در تولید محصول واسطه‌ای و نهایی در تجارت و مصرف جهانی محل بحث است. به عنوان مثال، نفت و گاز خوراک پتروشیمی برای پلاستیک‌اند و می‌توانند پیش‌ساز کودهای نیتروژنی باشند پس شوک هرمز خیلی زودتر از آنچه می‌توان تصور کرد، اثر خود را بر سبد مصرفی مردم می‌گذارد. این اثر از بمب بنزین‌ها شروع می‌شود و به کارخانه و نگاه‌های زراعی سرایت می‌کند. حتی در اقتصاد انرژی سبزو توسعه برق برای هوش مصنوعی هم این اثر مشهود است. به عنوان مثال، برای فرآوری مس که در صنایع هیدرو پاورها و خودروهای برقی و شبکه‌های لازم است، ماده‌ای تحت عنوان اسید سولفوریک استفاده می‌شود. این ماده یکی از محصولات جانبی پالایش نفت است. بنابراین شوک مسیر، لزوماً با خاموشی پالایشگاه یا کمبود مطلق نفت آغاز نمی‌شود و با اختلال در ورودی‌های صنعتی آغاز می‌شود و بعد خودش را به شکل موجی در قیمت‌کالاهای متعدد نشان می‌دهد.

طبق گزارش‌های منتشرشده، تا ۴۰ درصد محموله‌های جهانی اوره از خاورمیانه پشت بسته شدن تنگه گیر کرده‌اند. با توجه به اینکه اوره یکی از قالب‌های تبدیل هیدروکربن به کود است، این به معنای اختلال قیمتی و مقداری جدی در حوزه امنیت غذایی است. حتی اگر امریکا بخشی بزرگی از پتاس راز کانادا تأمین و بخشی را هم از روسیه وارد کند، شوک قیمت از مسیر جهانی شدن بازار، به داخل امریکا هم منتقل می‌شود. طبق پایش‌های موجود، قیمت اوره در بندر نیواورلئان حدود ۲۷۰ دلار در هر تن بوده که نسبت به دسامبر ۷۷ درصد افزایش دارد.

این یعنی کشاورز امریکایی هم در نقطه‌ای که باید درباره کشت و هزینه

ثبات انرژی جهانی را حفظ می‌کند. نیروی در یابی ایالات متحده با موفقیت یک نفتکش را از تنگه هرمز اسکورت کرد تا اطمینان حاصل شود که جریان نفت به بازارهای جهانی ادامه دارد.»

همین توییت به ظاهر رسمی کافی بود تا الگوریتم‌های معاملات بازار سریعاً واکنش نشان دهند. این خبر سازی باعث شد تا قیمت

نفت به صورت حبابی و کاملاً هیجانی، سقوطی ۸/۳ درصدی را

در کسری از زمان تجربه کند و امیدهای کاذبی در بازارهای مالی

غرب شکل بگیرد. (نمودار ۲)

اما این دروغ دوام چندانی نیاورد و حساب‌رسانه‌ای واشینگتن با واکنش قاطع مقامات ایرانی ترکید. سرسرد علیرضا تنگسیری، فرمانده نیروی دریایی سپاه پاسداران، به سرعت وارد عمل شد و این ادعا را کذب محض خواند. وی در پیامی هشدار آمیز و بازدارنده اعلام کرد: «هر تردد ناوگان امریکایی و متحانش، در تور موشک‌ها و شهبادهای (شناسورهای هدایت‌پذیر از راه دور) ایرانی متوقف خواهد شد.» در کنار این هشدار قاطع نظامی، محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس ایران نیز در توییتی کنایه‌آمیز به زبان انگلیسی، این بلوف واشینگتن را به سرخه گرفت و نوشت: «عبور یک نفتکش با اسکورت ناوهای امریکا از تنگه هرمز؟ شاید در پلی استیشن!»

این تکذیب‌های مستند و صریح، دولت امریکا را وادار به یک عقب‌نشینی مفضضانه کرد. دقیقی بعد، وزیر انرژی امریکا توییت خود را بی‌سروصدا حذف کرد. ابعاد این رسوایی زمانی گسترده‌تر شد که یک خبرنگار شبکه فاکس‌نیوز به نقل از منبعی در کاخ سفید برای توجیه این گاف بزرگ گزارش داد که «این اعلامیه خیلی زود منتشر شده بود». این اعتراف ناخواسته نشان داد که ادعاهای دولت امریکانه بر اساس واقعیت‌های جاری، بلکه متکی بر متن‌های از پیش تنظیم‌شده و سناریوهای عملیات روانی است که بدون صحت‌سنجی و صرفاً برای کنترل انتظارات بازار پیمایز می‌شوند.

بازار فیزیکی انرژی، اما، با توییت و دروغ اداره نمی‌شود. به محض اینکه کذب بودن این خبر مسجل شد و توییت کریس رایت پاک گردید، فتر قشرده شده بازار راها شد و قیمت‌ها با یک جهش خیره‌کننده ۵ درصدی مجدداً رو به بالا پرتاب شدند.

پژوهشگر اقتصادی

خبر

یعقوب اندایش، معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در گفت‌وگو با «جوان»:

مادران نوزادان متولد ۱۴۰۵

به بعد کارت امید‌مادر می‌گیرند

معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از اعطای کارت امید‌مادر برای نوزادانی که از اول فروردین ۱۴۰۵ متولد می‌شوند، خبر داد.

یعقوب اندایش گفت: این کارت از اول فروردین ۱۴۰۵ به تمام مادران ایرانی تعلق می‌گیرد که نوزاد خود را به دنیا می‌آورند و از سبوی دیگر طرح‌های حمایتی وزارت رفاه از مادران و کودکان تا پنج سال در قالب برنامه‌های حمایتی یسنا و تغذیه مضاعف کودکان نیز ادامه خواهد داشت.

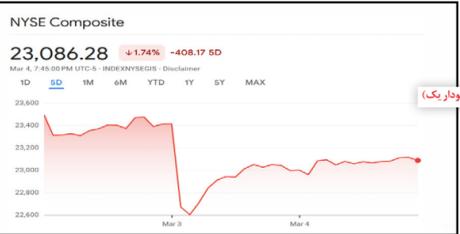
وی گفت: کارت امید‌مادر از ابتدای سال جدید (اول اول فروردین ۱۴۰۵) به تمام مادران ایرانی که فرزند خود را در ایران به دنیا می‌آورند و شناسنامه ایرانی دارند، اعطا می‌شود.

وی افزود: در این طرح، به ازای هر کودک، ماهانه اعتباری به مبلغ ۲ میلیون تومان تا پایان دو سالگی کودک در بستر کالابرگ الکترونیکی به حساب متصل به کدملی مادران مشمول، برای خرید سبد غذایی رایگان، پوشک و شیرخشک اختصاص می‌یابد.

مادران دارای کودک زیر دوسال گفت: اختصاص سبد غذایی به حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار مادر باردار و دارای کودک شیرخوار زیر دو سال در قالب طرح یسنا از دیگر طرح‌های حمایتی وزارت رفاه از مادران و کودکان است.

وی افزود: وزارت رفاه در سال ۱۴۰۴ توانسته است با همکاری ستاد ملی جمعیت و وزارت بهداشت نسبت به ارائه کمک هزینه سبدغذایی و پوشک بچه به حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار مادر باردار یا دارای کودک شیرخوار زیر دو سال در چهار مرحله به مبلغ ۶۵۰ هزار تومان برای دهک‌های ۱ تا ۳ و ۵۰۰ هزار تومان برای دهک‌های ۴ و ۵ در بستر کالابرگ الکترونیکی اختصاص دهد.

همچنین برای کودکان زیر پنج سالی که دچار سوء تغذیه هستند، در ۱۲ نوبت کمک هزینه تغذیه مضاعف در قالب کالابرگ اختصاص یافت. این کودکان در دهک‌های ۱ تا ۵ در هر مرحله ۱ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان و در دهک‌های ۶ و ۷ در هر مرحله ۸۰۰ هزار تومان دریافت کردند. طرح تغذیه مضاعف توانست ۴۲ درصدی کودکان را از سوء تغذیه نجات دهد.

(نمودار یک)

(نمودار ۲)

محمدباقر قالیباف | MB Ghalibaf [@mb_ghalibaf](#)

An oil tanker crossed Strait of Hormuz escorted by US Navy ships? Maybe on PlayStation!

علیرضا تنگسیری [@alirezatangisiri](#)

Follow

Show translation

ادعای عبور کشتی نفتی با اسکورت ارتش امریکا از تنگه هرمز کذب محض است. هر تردد ناوگان آمریکایی و متحانش، در تور موشک‌ها و شهبادهای ایرانی متوقف خواهد شد.

9:10 PM · 10 Mar 26 · 27 Views